

EL CONGRÉS CATALUNYA I FUTUR**L'EQUILIBRI AMB LA NATURA**

Coordinació i edició: Jaume Miranda i Joan Guarch

Introducció**EL CONGRÉS PARTICIPATIU CATALUNYA I FUTUR****Conclusions i Propostes per al debat: L'EQUILIBRI AMB LA NATURA.****1.- MEDI NATURAL I BIODIVERSITAT.**

- 1.1.- Gestió del territori per conservar els ecosistemes
- 1.2.- Evitar i restaurar la fragmentació dels espais naturals
- 1.3.- Riscos naturals
- 1.4.- Gestió del patrimoni natural i dels espais naturals protegits (ENP)
- 1.5.- Aturar la pèrdua de biodiversitat a la comunitat vegetal
- 1.6.- Aturar la pèrdua de biodiversitat faunística

2.- MEDI MARÍ. SISTEMA LITORAL.

- 2.1.- El litoral com territori marítim-terrestre és prioritari i decisiu.
- 2.2.- Gestió de la pesca i de les activitats que afecten el medi marí.
- 2.3.- Lluita contra la contaminació marina
- 2.4.- Gestió del Sistema Litoral.
- 2.5.- Prevenir la sobreocupació del litora
- 2.6.- Impulsar la recerca científica.

3.- L'AIGUA

- 3.1.- Drets i deures per l'accés a l'aigua potable.
- 3.2.- Una gestió sostenible de l'aigua.
- 3.3.- La contaminació de l'aigua dels rius i dels aqüífers.
- 3.4.- Control al consum.
- 3.5.- Qui ha de gestionar l'aigua.

4.- L'ESTRUCTURA I LA DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL

4.1.- Planificació dels usos i ocupació del sòl. L'equilibri territorial.

4.2.- El planejament dels espais oberts i del medi natural

4.3.- El planejament d'altres espais.

LA URBANÍSTICA I LA DEMOGRAFIA

4.4.- Creixement controlat

4.5.- La política d'habitatge.

5.- AGRICULTURA. SOBIRANIA ALIMENTÀRIA.

5.1.- L'alimentació: un dret bàsic o una mercaderia?

5.2. - La Sobirania Alimentaria

5.3.- Protegir el sòl agrari.

5.4.- Una política agrària de modernització

5.5.- La política de regs.

5.6.- La ramaderia

5.7.- La diferència de preus al pagès i al públic

6.- ELS RESIDUS

6.1.- L'augment de la producció de residus

6.2.- La recollida i el tipus de recollida de residus

6.3.- Tractament (i infraestructures de tractament) dels residus

6.4.- La gestió de recursos i residus

6.5.- Controls estrictes a les dejeccions ramaderes, especialment als purins.

6.6.- En síntesi

7.- MOBILITAT I TRANSPORT

7.1.- El dret de ciutadania a la mobilitat i al desplaçament.

7.2.- Planificació coordinada de l'urbanisme i la mobilitat

7.3.- Un transport públic de viatgers accessible, eficaç i eficient

7.4.- Un transport ferroviari de qualitat.

7.5.- La mobilitat i el transport per carretera

7.6.- El transport de mercaderies

7.7.- La contaminació atmosfèrica produïda pels mitjans de transport

7.8.- Política de preus i tarifes més justa

7.9.- El model de gestió del transport.

7.10. El futur proper: mobilitat 4.0, nous paradigmes...

8.- CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA. CANVI CLIMÀTIC

CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

8.1.- Aturar el deteriorament de l'atmosfera a Catalunya, regulant per llei l'ecosistema atmosfèric i els seu ús.

8.2.- Radiacions no naturals

8.3.- Gasos d'Efecte Hivernacle (GEH)

EL CANVI CLIMÀTIC

8.4.- Mesures de governança per controlar, pal·liar i/o aturar el Canvi Climàtic

8.5- Territori i espai urbà

8.6.- Ecosistemes terrestres: una gestió per a l'equilibri:

8.7.- Alimentació: controls i actuacions sobre el sector agroalimentari (agricultura, ramaderia...)

8.8.- Ecosistemes aquàtics continentals.

8.9.- El sistema litoral.

8.10.- Turisme.

8.11.- Residus.

8.12.- Energia

8.13.- Transport i mobilitat

8.14.- Indústria.

8.15.- Salut

8.16.- Riscos meteorològics

8.17.- Administració pública

8.18.- Educar

8.19.- Recerca

8.20.- Sector públic

9.- L'ENERGIA I LA POLÍTICA ENERGÈTICA

9.1.- Drets i deures per l'accés a l'energia.

9.2.- Objectius Europeus: cap a les energies netes.

9.3.- L'herència nuclear

- 9.4.- Subministrament i distribució**
- 9.5.- Estalvi i eficiència.**
- 9.6.- Nou model de sistema energètic. Bases, principis i criteris.**
- 9.7.- Potenciar la innovació tecnològica pròpia.**
- 9.8.- La gestió pública de la gran producció energètica.**
- 9.9.- L'empoderament ciutadà**
- 9.10.- La defensa dels consumidors**
- 9.11.- L'economia en l'energia**

Introducció

EL CONGRÉS PARTICIPATIU CATALUNYA I FUTUR

Dimecres, 3-juliol-2017, va ser presentat el Congrés Catalunya i Futur amb dues taules de debat sobre els grans reptes del s.XXI i el nou paradigma que comporten, temes centrals que configuren el fascicle # 1 i que contextualitzen les problemàtiques sectorials (educació, recerca, benestar social, economia, equilibri amb la natura, participació ciutadana...) que s'aborden en els següents fascicles. Aquest material es posa ara a disposició de les institucions, de les entitats civils i de la ciutadania en general com a base del que esperem sigui un debat obert i transversal sobre el país que volem ser.

Impulsat pel grup "exigents.cat", Cat-Futur pretén complir una missió semblant al que va representar el Congrés de Cultura Catalana (1975/77), amb el mateix esperit transformador i la mateixa voluntat d'analitzar tots els aspectes del futur del nostre país. Entenem que tant els processos interns com els canvis en el context mundial obliguen a reeditar aquella reflexió de fa 40 anys, però aprofitant els avenços tecnològics tant en el plantejament i la solució als nous reptes com en el foment de la participació ciutadana.

El poble català, al llarg de la seva història, ha superat moltes dificultats i amenaces, i té les capacitats per afrontar amb confiança sòlida els grans reptes del segle XXI. Podem confiar en els valors que han configurat la nostra identitat al llarg dels segles i que ens han permès construir una societat de tradició democràtica que ha progressat gràcies a la seva iniciativa i al treball dels seus ciutadans, inclinada a la justícia social, que valora la democràcia, la igualtat social, la conservació del territori com a patrimoni de tots, l'educació, la ciència i la cultura, i és oberta i capaç d'integrar en els seus valors a milions de persones arribades d'arreu.

En aquest document-fascicle sintetitzem unes conclusions i propostes generals per al debat en el marc de l'àrea C. Equilibri amb la Natura. Un total de 719 mesures proposades són fruit dels debats duts a terme, i tenen un suport documental més ampli, més enllà d'aquest document de síntesi. Les mesures proposades són d'ordre polític, de canvi o de nova legalitat, de mesures i projectes tècnics i d'ordre administratiu. Per tant aquestes propostes són molt heterogènies i imbricades les unes amb altres en alguns casos, amb nivells de complexitat diferents com comporta l'objectiu cercat, dibuixar un país més avançat.

Els editors són conscients de la gran amplitud dels 9 àmbits tractats i de la dificultat d'integració de totes les propostes presentades pels 79 ponents i experts, en els 10 debats duts a terme arreu del territori, en el període del març al novembre de l'any 2018. Sempre s'ha tractat d'apropar els debats dels nou

àmbits monogràfics als territoris més sensibles a cadascun d'ells. Els editors demanen indulgència, dels ponents i els lectors, per les distorsions que es puguin detectar. En qualsevol cas, seran millorades en el proper procés de participació pública.

EQUILIBRI AMB LA NATURA

1.MEDI NATURAL I BIODIVERSITAT

1.1.- Gestió del territori per conservar els ecosistemes

Estratègies, lleis i estructures

- Crear l'**Agència del patrimoni natural i la biodiversitat** de Catalunya.
- Aprovar la **Llei del patrimoni natural i la biodiversitat**.
- Aprovar l'**Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat** de Catalunya.
- Aprovar el **Catàleg dels hàbitats amenaçats** i els **plans de recuperació** dels més amenaçats.
- Lluitar contra l'**explotació irracional** del medi natural.

Implicar la societat civil

- **Informar** sistemàticament a la societat amb transparència.
- S'ha de fomentar la **coresponsabilitat social** catalana en la conservació de la natura.

Finançament i/o fiscalitat ambiental

- Recuperar amb urgència els **recursos** destinats a les polítiques de conservació del patrimoni natural.
- Creació d'un **Banc de Crèdit Local** per tal de garantir el finançament dels projectes lligats al medi ambient i l'energia.
- Adoptar mesures de **fiscalitat ambiental** i de distribució dels recursos públics en funció dels beneficis i serveis ecosistèmics produïts.
- **Nova fiscalitat ambiental** noves figures impositives que gravin totes les activitats que ocupen, fragmenten o degraden el patrimoni natural
- Aplicar **desgravacions i bonificacions fiscals** a les finques rústiques que es comprometin a la conservació del seu patrimoni natural.

1.2.- Evitar i restaurar la fragmentació dels espais naturals

Legislació preventiva

- Actuar de manera preventiva, **desenvolupant legislació protectora i modificant aquelles normatives** que faciliten la fragmentació dels sistemes per infraestructures o urbanitzacions.

Agrobiodiversitat i paisatge en mosaic.

- **Recuperar els paisatges en mosaic:** revertir la tendència a la desaparició d'espais oberts (prats, pastures, espais agrícoles d'alt valor natural, guarets, etc.)
- **Salvaguarda de l'agrobiodiversitat** varietats autòctones de plantes cultivades i de races d'animals domèstics en perill de desaparició
- Foment dels **coneixements ecològics tradicionals**
- Compatibilitzar amb les **energies renovables**
- **Dissenyar la Infraestructura verda de Catalunya**, seguint les directrius de la Unió Europea, que integri, en un xarxa territorial interconnectada el sistema d'espais naturals protegits, els àmbits agraris estratègics i els grans espais verds urbans i periurbans.

Connectivitat ecològica

- Actualitzar i aprovar les **Directrius de connectivitat ecològica** de Catalunya (2006).
- Actualitzar i aprovar el **Pla Territorial Sectorial (PTS) de connectivitat ecològica** de Catalunya (2008) de manera que integri també la **connectivitat fluvial**.
- Promoure un **Pla nacional de restauració** de la connectivitat ecològica a escala territorial i urbanística.
- Construcció de **passos de fauna** correctament dimensionats.
- Restauració de la xarxa principal de **camins ramaders**, com a part de la infraestructura verda del país.
-

1.3.- Riscos naturals

Estratègies integrades

- Promoure **estratègies integrades** per fer front a cada tipus de risc natural.
- Aplicar criteris de planificació i gestió eco-sistèmica a la **política hidrològica** (espais fluvials i les seves conques hidrogràfiques).
- Adaptació al **canvi climàtic**: desplegar i aplicar l'estratègia definida en la Llei catalana de Canvi Climàtic.
- Prevenició d'incendis forestals, **mantenint els boscos** i, en general, el medi natural en les millors condicions per evitar l'inici i la propagació del foc.

Paper de la societat civil en la prevenció

- **Formació:** estar formats per mantenir les condicions òptimes per evitar incendis, inundacions, sequeres...
- **Prevenir via l'acció:** l'objectiu principal és la de deixar i afavorir que els boscos siguin semblants al que han estat durant milions d'anys (espècies autòctones poc combustibles, molt ombrívols...).

Restaurar indrets ecològicament molt malmesos

- **Gestió:** revisar l'accés motoritzat al medi natural...

- Dissenyar i executar **projectes concrets**. En particular, projectes emblemàtics de restauració ecològica de gran escala.

1.4.- Gestió del patrimoni natural i dels espais naturals protegits (ENP)

- **Nou model de gestió** del sistema actual d'espais naturals protegits: reforçar els recursos de la Xarxa de Parcs i els consorcis de gestió.
- Desenvolupar el **Pla d'ecoturisme** en els espais naturals protegits.
- Establir un **sistema nodal d'ENP**: s'entenen cada vegada més com infraestructura verda.
- Impulsar un organisme inspirats en "Conservatoire du Littoral et des Rivages Lacustres", per protegir els **espais costaners** més amenaçats.
- Impulsar un organisme inspirat en el "National Land Trust", que significa **propietat pública** dels territoris on cal preservar la seva existència.
- Impulsar l'activitat de l'**Institut del Paisatge**.
- Delimitar i protegir els **espais de valor ambiental**.

1.5.- Aturar la pèrdua de biodiversitat a la comunitat vegetal

- **Nova política forestal** orientada al bé comú: la realitat actual que és les funcions més importants dels boscos són socials, tot i que la majoria dels boscos de Catalunya són de propietat privada.
- Fomentar l'**ús de la biomassa** com energia renovable primigènia de proximitat, prohibint els transport de biomassa més enllà de les distàncies on els balanços energètics siguin deficitaris.
- Aprovar una **xarxa de reserves forestals** integrals (a evolució natural) representativa dels ecosistemes forestals del país, que permeti preservar estrictament els pocs i petits rodals de boscos centenaris que romanen a Catalunya.
- Promoure la recuperació dels **boscos planifolis** propis.
- **Retorn al patrimoni original**: que els boscos es vagin autoreplantant de les espècies autòctones (roures i alzines principalment) i que arribin a boscos adults.
- Estratègia per evitar la **pèrdua de flora** (pendent d'aprovació).

1.6.- Aturar la pèrdua de biodiversitat faunística

Mesures concretes **sobre cada problema** existent (espècies amenaçades, reintroducció d'espècies, espècies invasores...):

- Elaborar un Programa de **restauració animal**.
- Aprovar el Catàleg de **fauna amenaçada**.
- Reduir el **furtivisme i el tràfic** d'espècies.
- Aprovar l'Estratègia contra les **espècies exòtiques invasores**.
- Adoptar **programes específics**, prioritzant mesures en la reintroducció d'espècies **en perill d'extinció** (ossos, aus, ...). Cal informar la **població local**, formant-la adequadament i, molt important, no aplicar-les fins que no es compti amb l'aprovació de les diferents entitats o associacions amb interessos en la qüestió i amb el mateix territori.

Relació de participants en els debats i grups de treball de Medi Natural:

Martí Boada, Juanjo Butron, Xavier Carceller, Joan Ignasi Castelló Vidal, Eulàlia Comas, Conservació.cat, Andreu Gonzalez, Josep Mª Mallarach, Sergi Marí, Xavier Mayor Farguell, Ferran Miralles Sabadell, Joan Pons Solé, David Serrat, Quim Tell i Collell.

2. MEDI MARÍ. SISTEMA LITORAL.**2.1.- El litoral com territori marítim-terrestre és prioritari i decisiu.**

- Creació de l'**Agència Catalana del Litoral**.
- Caldrà potenciar els **ens acadèmics** i públics i augmentar-ne el nivell de col·laboració.
- Cal tenir **competències plenes** per gestionar els ecosistemes marins i costaners en la seva totalitat.
- **Preservació dels fons marí**, ampliant la regulació sobre l'ancoratge de vaixells, la pràctica del submarinisme i les activitats extractives.
- Regular la **qualitat de l'aigua** de mar més enllà de la composició del líquid, sinó en tots els sistemes ecològics afectats.
- Protecció de la **flora** i la **fauna** marines.
- **Aplicació efectiva de les Directrius europees i les lleis** estatals i catalanes, dotant-les dels mitjans de personal, despesa i inversió perquè es transformin en una realitat.
- garantint la protecció del sistema d'**espais naturals protegits**, actuals i nous.

2.2.- Gestió de la pesca i de les activitats que afecten el medi marí.

- Compliment de la **normativa** bàsica sobre pesca.
- La pesca sota **gestió analítica** i aplicar plans de gestió amb **base científica**.
- Impulsar la **cogestió** pesquera.
- **Modernització**, però no pas afavorir la **sobre-explotació** pesquera.
- Afavorir el foment de la **pesca sostenible**, definint una veritable Política Pesquera per a Catalunya.

2.3.- Lluita contra la contaminació marina

- Impulsar l'aplicació de la **regulació internacional**.
- Controlar els contaminants que **provenen de la terra**, que suposen el 80% de les diverses substàncies que contaminen els mars.
- Reduir la contaminació que es produeix als **ports**.

- **Vaixells i combustibles.**
- Evitar o minimitzar la **contaminació per grans vaixells.**
- Regulació estricta, limitant l'entrada a la zona litoral, dels vaixells que utilitzin **fuel-oil marí.**
- Imposar límits més estrictes al contingut de **sofre dels combustibles marins**, establint una Àrea de Control d'Emissions de Sofre (Sulphur Emission Control Area, SECA).

2.4.- Gestió del Sistema Litoral.

Ports i infraestructures

- Cal tenir competències plenes sobre la **regulació sobre ports.**
- Concebre els **ports com a sistema**, incrementant la formació per als nous capítols logístics.
- Cal introduir les **energies renovables** i les **TIC** en la gestió de la mobilitat.
- **Projectes meditats:** abans de la construcció de qualsevol estructura al litoral s'ha de fer un estudi tècnic, econòmic i mediambiental rigorós.

Regulació sobre platges:

- S'ha de limitar i en la major part de casos **evitar "actuar"** més sobre les platges.
- S'ha d'**estudiar** la vulnerabilitat de la costa.
- Establir un Pacte de la **sorra estable.**
- La **sobreutilització** de les platges també té els seus límits

Paisatge i entorn

- El **paisatge litoral** és una qualitat a recuperar.
- Respectar la **hidrografia de petita escala**, dels ecosistemes fluvials.
- Els itineraris **a peu o en bicicleta** per recórrer el paisatge litoral són també essencials.

2.5.- Prevenir la sobreocupació del litoral.

Planificació.

- **Llei de costes** catalana.
- Frenar la **sobreocupació urbanística.**
- Aprovar uns nous **plans d'espais naturals** a protegir.
- Disposar d'un **Banc de Crèdit Local** Català.
- Estudi estratègic sobre el traçat del **ferrocarril costaner**
- Definir els espais naturals **incompatibles amb el transport.**

Gestió sostenible

- Sensibilitzar i integrar el **sector turístic** en la gestió sostenible del litoral tal com preveu el Pla estratègic de turisme de Catalunya 2013-2016 i l'Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic 2013-2020.

2.6.- Impulsar la recerca científica.

- La recerca marina és **difícil i cara però indispensable** si es vol gestionar el litoral i l'ambient marí amb criteris rigorosos.
- atorgar a la gestió i la investigació marines una **inversió** que estigui a l'altura dels desafiaments existents.
- **Visió Global:** cal impulsar la recerca dels efectes del canvi global i climàtic sobre la mar, en la planificació i programació de l'espai marí i costaner.
- La recerca marina bàsica es pot **traslladar a la població** mitjançant el sistema educatiu.

Relació de participants en els debats i grups de treball de Medi Marí:

Eli Bonfill Molina, Margarida Casadevall, F.Xavier Fusté Miquela, Anna Garriga Ripoll, , Lluís Mercader, Teresa Mira, Victòria Riera, Jordi Salat, Agustín Sánchez Arcilla.

3. L'AIGUA

3.1.- Drets i deures per l'accés a l'aigua potable.

L'Aigua com a dret humà bàsic

- **Implementació legal** del dret per l'accés a l'aigua, com a dret constitucional i de ciutadania.
- **Quantitat bàsica gratuïta:** seria un bon consens considerar que a Catalunya, aproximadament, una quantitat bàsica mínima per viure serien 40 l. per persona i dia i aquesta quantitat hauria de ser gratuïta.

Accés universal i equitatiu a l'aigua potable a un preu assequible

- **La captació, el tractament i la distribució en alta:** el cicle en alta és responsabilitat de l'Administració Pública corresponent; el seus costos s'han de repercutir en el preu de l'aigua, com a servei públic, el qual s'ha de garantir a tothom, aplicant beneficis o bonificacions en funció dels ingressos de cada unitat familiar.
- **La distribució en baixa:** la distribució als ciutadans, en baixa pressió, és competència municipal.

Reformes tributàries per fer una tarifació més justa

- Reformar la llei tributària per acabar amb les **diferències impositives** existents actualment en el cànon de l'aigua.
- Revisar el **cànon de l'ACA**.
- Implementar una fiscalització i tarifació de l'aigua que permeti: la **gratuïtat de l'aigua vital**, la **tramificació de l'aigua del benestar** i la repercussió del **cost total de l'aigua sumptuària**.

Complir la Directiva Marc de l'aigua.

- **Convergència europea pel 2027** El pla en execució 2016-2021 dotat amb 918 Meur., cal que s'executi en la seva totalitat i amb la **transparència** necessària.

3.2.- Una gestió sostenible de l'aigua.

Els aspectes quantitius

- Protegir els volums dels **ecosistemes relacionats amb l'aigua dolça**
- **Cabals ecològics dels rius**: han de ser el punt de partida de tota política d'explotació de l'aigua dels rius: el cabal ecològic és una restricció prèvia a qualsevol us.
- **Minicentrals**: estudiar i adoptar una resolució definitiva del tema dels cabals de compensació de les minicentrals hidroelèctriques.
- **La recerca**: impulsar la recerca i el desenvolupament a la Universitat catalana per prendre decisions basades en el coneixement profund del cicle de l'aigua.
- **La Indústria**: el desenvolupament de les decisions caldrà que es duguin a terme mitjançant una base industrial competent i competitiva.

Els aspectes qualitius

- Alteracions del règim de cabals dels rius i dels volums d'aigua dels **aqüífers**.
- Contaminació per **aigües residuals** urbanes i industrials.
- **Contaminació difusa** de les aigües.
- **Alteracions morfològiques** de rius i zones costaneres.
- Presència important d'**espècies exòtiques invasores**.
- La irregularitat **pluviomètrica**.

Mesures per tenir unes suficients reserves d'aigua.

- **Els aqüífers** i la seva sobreexplotació: controlar els seus **nivells piezomètrics**; tot **pou** que dreni un aqüífer cal que estigui autoritzat, identificat i controlat en l'espai i el temps; els aqüífers estan lligats en els trams finals dels rius amb la **intrusió marina**
- **Els pantans**: nova **regulació integral**; cal disposar d'infraestructures de reserva, i els embassaments són una bona opció, sempre que es gestionin de forma adequada.
- **La dessalació** com instrument per la producció d'aigua potable: la seva **sostenibilitat** energètica i ambiental.

- **La reutilització:** un horitzó pròxim d'una **pràcticament total** reutilització.
- **Els transvasaments**

Cal impulsar els objectius dels Plans de Gestió Districte de Conca Fluvial de Catalunya.

3.3.- La contaminació de l'aigua dels rius i dels aqüífers.

Controls i mesures genèriques. La mesura sistemàtica

- Establir un **sistema de control** de l'estat ecològic que permeti avaluar la salut dels ecosistemes aquàtics.
- **Els abocaments.** Cal reduir al mínim la descàrrega d'abocaments perillosos.
- **L'eutrofització.** Això requereix tractaments terciaris a les depuradores.
- **Els multicontaminants.** Vigilar tant l'amoní com els microcontaminants orgànics.
- **La salinitat.** Cal controlar-la perquè no afecti fauna i flora.
- **Principi econòmic:** fer executiu a tota la legalitat el principi legal vigent que "qui contamina, paga".
- **La humitat :** impulsar i continuar la seva mesura, ja iniciada per instituts com el CREAM, l'ICGC, i d'altres.

Les depuradores: un eficaç i millor funcionament

- **Reutilització i depuració total:** arribar a la depuració total de les zones urbanes, industrials i ramaderes.
- **Actualització i redisseny.**
- Impuls a la **depuració industrial.**

Les contaminacions per purins i nitrats

- **Dimensionament:** mesurar, controlar i reduir la cabana porcina (molt sobredimensionada)
- **Control de processos existents.**
- **Disfuncionalitats i desregulació:** cada granja hauria de tenir el seu digestor per fer metà i energia local, que resultaria bé econòmicament; però les grans granges porten l'excés de purins a l'Aragó, situació insostenible.

3.4.- Control al consum.

Consum per regadius agrícoles

- La dotació actual **no és suficient** per alguns regadius.
- Tanmateix, cal reduir les demandes i les dotacions actuals: modernitzant i **optimitzant els sistemes** de regadiu; replantejant l'enfocament del **tipus de regadiu.**

- **Els canals d'Urgell i de Segarra-Garrigues:** tenint en compte els cabals que baixen pel Segre i les Nogueres i el canvi climàtic, no hi ha cabal per regar i alhora mantenir els cabals ecològics al riu Ebre. Cal un estudi en profunditat.

Consum urbà

- Polítiques d'**estalvi i eficiència** en l'explotació del recurs.
- Cal una bona regulació, un bon servei públic i una **sensibilització de la ciutadania** sobre la seva importància.
- L'**àrea metropolitana de Barcelona** té un consum de dotació domèstica d'aigua de les més baixes del món, però encara es pot fer un estalvi.
- Cal reformular i modificar gran part de la **legislació** d'aigües existent.

Eficàcia en la distribució

- Disminuir les **pèrdues**.
- **auditoria** periòdica i obligatòria al respecte.

3.5.- Qui ha de gestionar l'aigua.

Participació ciutadana

- **Participació.** S'ha de donar suport a la participació de les comunitats locals.
- **Consells de Conca.** Procedir a la reconstitució dels Consells de Conca com a òrgans col·legiats de participació pública en l'elaboració dels instruments de planificació hidrològica de la nova demarcació hidrogràfica catalana.

Implicació de l'administració pública.

- **Remunicipalització.**
- Traspasar la titularitat, gestió i explotació dels **sistemes de sanejament** a les administracions actuants (ens locals o supralocals).
- Rescat de la concessió del servei d'**abastament en alta** d'ATLL perquè torni a ser públic.

L'ACA, màxima autoritat en l'Aigua

- **L'ens regulador:** el Parlament de Catalunya donarà competències tècniques, econòmiques i administratives a l'Agència Catalana de l'Aigua que actuarà com autoritat hídrica independent.
- Assegurar la seva **viabilitat econòmico-financera**
- **El model de l'ACA:** no hi ha problema que les companyies siguin privades o públiques si el regulador (en aquest cas l'ACA) fos **independent**, perquè decidirà sobre la política de preus de manera lliure i justa.

Relació de participants en els debats i grups de treball de l'Aigua:

Susanna Abella, Gabriel Borràs Calvo, CADS. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible, Xavier Fusté, Joan Grimalt, Quim Perez, Míriam Planas, Narcís Prat, Manolo Tomás.

4. L'ESTRUCTURA I LA DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL**4.1.- Planificació dels usos i ocupació del sòl. L'equilibri territorial.**

Nova visió d'ordenació ambiental i integradora del territori: de forma interdisciplinària i transversal, i sobre bases més informades.

- **Transversalitat:** no és només urbanística, sinó que també té un impacte social, mediambiental.
- **Interdisciplinarietat:** s'ha de fer un reconeixement del valor intrínsec del territori i les funcions que sustenta (espècies que hi habiten, etc..).
- **Bases Territorial:** a integrar en un sistema de Planificació del Territori.
- Creació de **matrius biofísiques**, de les que en dependria la resta de variables.

4.2.- El planejament dels espais oberts i del medi natural

Abandonar definitivament el terme de “sòl no urbanitzable”:

- **Sòl Natural.**
- **Valor vs. cost:** definir el valor pel que fa a l'activitat.
- **Regular l'accés a terra**, exigint professionalitat i projectes viables.

Protegir el sector primari agrícola:

- Propietat municipal, creant **bancs de terres públics o comunals** per a usos agrícoles o forestals.
- Delicat equilibri: els **espais agraris i forestals** són béns a conservar en si mateix.
- Economia social de mercat: la idea de **funció social de la propietat** s'ha d'introduir en el sector primari.
- Catàleg de **masies públic i a la xarxa.**
- Categories específiques: crear una nova categoria de sòl on ubicar activitats **industrials lligades al sector primari.**
- **National Land Fund.**

Protegir estrictament els espais naturals:

- La mesura: delimitar a **escales econòmiques 1:5000** totes les figures de protecció existents.
- Establir i ampliar: **protecció i ampliació** dels espais naturals i de la seva biodiversitat.

- **Planificar els espais oberts** estratègicament. La regulació ha de ser supramunicipal, per **unitats de paisatge**.
- **Participació**: ajuntaments, món empresarial, associatiu i propietaris dels terrenys.
- **Reserves territorials**.
- **Equilibri** necessari entre espais forestals, terrenys agrícoles i biodiversitat.

Donar valor als aspectes immaterials (paisatge, natura, passejades, connectors ambientals...):

- **Valors immaterials**.
- **Cartes de paisatge**. Integritat del paisatge.
- **Responsabilitat compartida** dels diferents actors del territori en els projectes de paisatge i en la valorització del paisatge.
- **Recuperació i renaturalització** com a nova àrea d'intervenció urbanística.

Regular l'accés universal a les zones verdes i espais públics sense atemptar contra la seva conservació:

- **Intel·ligència de futur**: la implantació de límits donarà intel·ligència al sistema.

4.3.- El planejament d'altres espais.

Equitat i igualtat d'oportunitats a tot el territori.

- Veritable equilibri territorial, per afavorir la **repoblació equilibrada** de tot el territori de Catalunya.
- Preservar la **diversitat territorial**: reconèixer millor la gran diversitat del territori i, en especial, les necessitats dels municipis petits i rurals.
- La **connectivitat** essencial: millorar connectivitat i transport públic.

Integració de les grans infraestructures

- Reforçar l'**estructura nodal** del territori a través del creixement urbà més enllà de l'AMB.
- Vertebració de les **xarxes de ciutats**, preservant la diversitat i amb una connectivitat essencial.
- **La mobilitat com un dret** i no com una obligació.
- Facilitar la implantació del transport públic/privat mitjançant la polarització i la **compacitat del sistema d'assentaments**.
- Atendre especialment la **vialitat integradora** que estructura territorialment els desenvolupaments urbans.
- Integrar **Catalunya en un sistema de xarxes** urbanes i de transport europees. El ferrocarril jugarà un paper essencial.
- Més **horitzontalitat transversal**, amb més ferrocarril.

Economia Social de mercat

- S'han d'integrar més les variables social i econòmica en el planejament, que ha de ser un instrument afavoridor de la cohesió social.

Polígons industrials

- **La paradoxa** dels polígons industrials.
- Fer estudis de la **demanda** abans d'establir nous polígons.
- Aplicar **ús mixt als polígons**, possibilitant a més que els usos canviïn.
- Permetre i promoure **usos múltiples** i mixtes lligats a la vida urbana.
- Regular el preu del sòl per part de l'administració de forma que es promogui l'ocupació i transformació de **polígons buits**.
- En definitiva, un **pla estratègic industrial**, amb dotacions i capacitats específiques de gestió, i amb l'establiment de gestors dels polígons.

LA URBANÍSTICA I LA DEMOGRAFIA

4.4.- Creixement controlat

Models urbans relativament compactes

- **Conservar i no créixer**: transformació urbana, si; creixement en extensió, no.
- **Canviar la llei**: en la llei d'Urbanisme actual, els instruments que té per la transformació són els que hi ha per l'extensió; la futura llei de Territori ja contempla la reducció de les figures de creixement.
- El nou Pla Director d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (**AMB**) té el mandat de que no pot créixer en extensió.

Prioritzar les rehabilitacions dels centres urbans i aturar l'expansió del sòl urbanitzable.

- Incentivar el reciclatge i millora del parc **edificat en els espais oberts**.
- Cal una nova llei d'**Hisendes Locals** a Catalunya.
- **Rehabilitació** davant expansió: fomentar el reciclatge de la ciutat construïda.
- Potenciació dels **nuclis històrics**.
- **Desprogramació de sòl urbà**.
- **Urbanisme social** de mercat.

Criteris per concebre i gestionar els pobles i les ciutats.

- **Urbanisme integral i integrador** sota els principis del desenvolupament sostenible, cultural i social i integral.
- Paper fonamental de les **comissions d'Urbanisme**.
- Tota la cadena administrativa a **Internet**.
- Reformular els instruments de planejament general dels **municipis**.
- **Planificació integradora**: planificar el territori en tres dimensions.
- Capacitar la **intervenció pública**.
- Observatori urbà, que estudiï la **viabilitat** de les actuacions.

- Integració d'informació de base: arribar a la molt esperada integració de les bases urbanístiques **cadastrals, cartogràfiques i del registre de la propietat**.
- **Participació**: que tothom intervingui en la redacció de les lleis; els actors socials han d'intervenir-hi.
- **La Natura primer**.
- **Reducció del sòl programat** actual.

Formes de governança supramunicipal per garantir l'eficiència del territori.

- El problema del **nombre de municipis**: 947 i 63 **EMD**(Entitats municipals descentralitzades), total 1010 ens locals, a més de les comarques i les Diputacions.
- Canvis d'escala: afavorir la **gestió plurimunicipal**.
- Autonomia per fer què? treballar en economia d'escala, a nivell **sobre i trans municipal**.
- Municipis més grans o comarques: establir i potenciar instruments de **planificació supramunicipal**.
- Informació de base: una precisa base **topogràfica** 1:1.000 actualitzada, una base **geològica i geotècnica** a escala 1:5.000 dels àmbits urbans a planificar, un coneixement **hidrogeològic** del subsòl escala 1:25.000.
- Repensar el Mapa Municipal de Catalunya: cadascú que se senti d'on vulgui, però **desacoblant el concepte de vila, poble o ciutat del de terme municipal**.

4.5.- La política d'habitatge.

Polítiques de construcció, rehabilitació, propietat o lloguer:

- **Rehabilitació** massiva.
- **Funció social**.
- L'habitatge és un factor bàsic de **cohesió social**: la desigualtat social creixent i la insolvència de la població tenen incidència en la planificació territorial per l'accés a l'habitatge

Habitatges de protecció oficial (HPO):

- Fomentar obligadament el **lloguer** en les polítiques de sòl residencial.
- Crear un registre públic de **pisos públics buits**.
- Mantenir la condició d'**HPO de forma indefinida** en els habitatges de compra, per tal de lluitar contra el tràfic il·legal d'habitatges HPO.
- Promoure l'HPO en projectes de rehabilitació de **barris**.

Considerar l'habitatge com a bé de primera necessitat, millorant l'accessibilitat al seu ús:

- Garantir la funció social de l'habitatge ja que el dret a **l'habitatge i a la residència són drets fonamentals**.

- Exemple europeu: ampliar el parc d'habitatge de **lloguer social**, promoure el **lloguer dels pisos deshabitats** o infrautilitzats o limitar per llei el **preu dels lloguers** segons determinades característiques als centres urbans.
- **Drets i deures**: tothom té dret a l'habitatge, però tots els drets impliquen obligacions.
- **Situació** a la sortida de la crisi.
- El **propietari** també és part del sistema.
- **Europa** com experiència.
- Noves fórmules, com facilitar la **propietat compartida** entre sector públic i privat en finques de propietat horitzontal.

Reduir la marginalitat urbana, reestructurant les àrees especialitzades residencials com, per exemple les **urbanitzacions disperses**:

- **Sostenibilitat de les urbanitzacions**: minimitzar els costos econòmics i ecològics que comporten als ajuntaments.
- Reconduir la situació de les **urbanitzacions amb dèficits**.
- **Polítiques fiscals** sobre l'habitatge.

L'especulació en els preus del sòl i l'habitatge

- **Limitar l'especulació** de manera efectiva
- Facilitar l'**accés a l'habitatge** i l'activitat econòmica
- Bonificacions **impositives**.
- Gravar la **taxa de Plusvàlua** del valor afegit, tant pels terrenys com pels edificis: percentatges elevadíssims en els primers anys després de la compra; per exemple un 99% el primer any i anar-lo suavitzant en els anys posteriors, fins a deixar-ho en preus molt més moderats, de manera que no signifiqui **gens d'interès per a inversors** que només volen especular amb la compravenda.
- **Banc Nacional**.
- Dotacions financeres a l'Administració pública per fer polítiques efectives: convertir el sistema d'**expropiació** en un instrument útil i habitual per impulsar actuacions de caràcter estratègic i sota el lideratge públic.

Relació de participants en els debats i grups de treball de Territori:

Josep Antón Bàguena, Jordi Batista, Josep Mª Carreras Quilis, Xavier Ludevid i Massana, Teresa Mira, Jaume Miranda, Llorenç Planagumà, Cecília Solé Parellada, Mireia Vergés.

5. AGRICULTURA. SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

5.1.- L'alimentació: un dret bàsic o una mercaderia?

L'alimentació s'ha de considerar com un dret humà bàsic, perquè és una necessitat vital de tothom.

5.2. - La Sobirania Alimentària

La Sobirania Alimentària és el dret a explotar i comercialitzar, al país, els recursos propis

- La sobirania alimentària és el dret a explotar els recursos propis del país, aprofitant-ne la **proximitat** abans d'entrar a comprar legalment amb els mercats mundials.
- La Sobirania Alimentària posa a **les persones en el centre** de l'activitat agroalimentària.
- Potenciar l'**Agència Catalana del Consum**, amb una seguretat que generi preus justos.
- És el **dret de cada país** a mantenir i desenvolupar els seus propis sistemes agrícoles i alimentari.

5.3.- Protegir el sòl agrari.

Legislació que minimitzi els impactes sobre els sòls agraris, especialment:

- Expansió dels **nuclis urbans** dels municipis i altres.
- Vies de **comunicació**.
- Servituds de **pas**.
- Alteració del traçat de **vies rurals**.
- L'ús dels **aqüífers**.

Planificació en positiu, enlloc de "no urbanitzable".

Promoure el Banc de Terres.

Estabilitat dels espais agraris, inclosos els Parcs Agraris

- L'espai agrari cal que sigui estable, assegurant la **continuïtat futura** dels terrenys agraris.
- **Seguretat jurídica** al pagès, per tal de que hi pugui fer les inversions necessàries i poder-les amortitzar.
- La terra **per qui la treballa**.

Mesures de Concentració agrària.

Llei d'arrendaments agraris, perquè no sigui imprescindible la propietat per a poder fer de pagès.

Canviar la PAC:

- **Evitar les subvencions per Ha** actuals.
- **Ajuts** agraris.
- Evitar la **gran concentració** agrària.
- Terres agràries a disposició dels **pagesos joves**.

L'impacte de les infraestructures sobre el territori

- generar el **mínim impacte** ambiental sobre el territori
- atendre la **opinió dels pagesos**

Convivència amb els ecosistemes.

- Respecte al **manteniment dels ecosistemes**
- Reintroducció de **fauna salvatge**. S'ha d'analitzar els resultats que es tenen per decidir el futur col·lectiu amb encert
- **Normativitzar** adequadament.

Creació d'horts comunitaris.

- En terres de **propietat pública**
- Estímul a la **vida social**

5.4.- Una política agrària de modernització**Definir el model alimentari:**

- en relació a la **qualitat, diversitat i seguretat** dels aliments.
- canvis d'**hàbits alimentaris**.
- donar **veu a la ciutadania** per pactar-lo.

L'agricultura catalana és sostenible?

- cal que ho sigui tota la **cadena agroalimentària**.
- simplificar i racionalitzar els **tràmits**, eliminant la paperassa
- millorar les **assegurances**.
- fomentar l'**assessorament públic**.
- impulsar la **formació i la recerca** agrària.

Tipus de cultius.

- No cal dedicar terres a conreus d'**agro-combustibles**.
- Agricultura **variada**.
- No a les **subvencions** sense límit.
- **Banc de Llavors**, mantenint les **varietats tradicionals**.

Pesticides, adobs i productes fitosanitaris:

- pesticides encara **no autoritzats**.
- **controls** en l'ús d'adobs i productes fitosanitaris.
- adobs i fertilitzants **naturals** i ecològics.

Debat sobre transgènics:

- obligar a **etiquetar** tots aquells aliments que en continguin.
- **Informació i transparència**.
- evitar la **contaminació de conreus** per transgènics.

Retorn cap a l'obtenció d'aliments naturals, avui en dia dits ecològics.

5.5.- La política de regs.

No és viable el creixement il·limitat de regadius.

- Especulació en les **quotes de reg**.
- Estudis concrets sobre la **viabilitat** del reg.

Els únics nous regs possibles son els de suport per degoteig

- Mantenir l'equilibri dels **cabals ecològics** dels rius.
- Calibrar els efectes d'un nou regadiu sobre la **disponibilitat** d'aigua a la zona.
- Regs de **suport**.

Millors i més eficients tècniques de reg. Nous models.

L'ACA: millorar el seu funcionament en relació a la pagesia

5.6.- La ramaderia

Estimular la ramaderia extensiva a l'alta muntanya.

Incentivar l'agricultura i la ramaderia sostenible, que només serà possible si és ecològica o biodinàmica.

Banc de gens de bestiar, com a servei públic.

Dejeccions ramaderes:

- **Pla** sobre Dejeccions Ramaderes.
- Solucions **tècniques**.
- **Tractament** .
- En lloc de “qui contamina, paga”, hauria de ser (especialment en els purins): **paga qui acaba traient el benefici** de l'explotació.

Purins:

- regular les **concentracions de granges**, que ha potenciat la **ramaderia integrada**.
- convertir-los en un **subproducte de matèria orgànica**, de poc pes, per fertilitzar la terra on es necessiti.

5.7.- La diferència de preus al pagès i al públic

Transparència en els preus que es paguen al pagès: començant per les llotges de referència, que haurien de reflectir el preu real que cobra el pagès.

Regulació i intervenció pública:

- **diferents nivells** de regulació i per tant d'intervenció pública en els mercats.

- **Consell Català de l'Alimentació.**
- Pacte Nacional per a la **Política Alimentària.**

Potenciar la producció agrària de proximitat i Km 0.

Sistemes d'emmagatzematge i conservació per ajudar als pagesos.

Potenciar el model de relació directa, pagès, botiguer, consumidor:

- **venda directa** entre pagès i consumidor.
- figura del **botiguer.**
- paper de les **cooperatives de pagesos.**
- coordinació entre les cooperatives de pagesos i **cooperatives de consumidors.**
- circuits paral·lels a les **grans xarxes** agroalimentàries.

paper dels **oligopolis** agro-industrials i comercials.

Relació de participants en els debats i grups de treball: Agricultura i sobirania alimentària:

Eduard Arruga, Joan Godia Tresanchez, Toni Llimona Botey, Carmel Mòdol, Xavier Montagut, Jaume Porta, Pep Riera.

6. RESIDUS. ECONOMIA CIRCULAR.

6.1.- L'augment de la producció de residus

Economia circular: objectiu "residu zero"

Canviar la forma de produir, distribuir i consumir:

- Economia de la **distribució.**
- Disminuir **la generació de residus i la contaminació** inherent vol dir canviar les formes de produir, distribuir i consumir.

La política de les 3R: Reduir, Reutilitzar i Reciclar

- El millor residu és **el que no existeix**
- Jerarquia en la gestió: som conscients dels **recursos que contenen** els productes que usem?
- Es una **política eficaç** la reducció, recuperació, reparació, reutilització i reciclatge de residus? Què ens diu Europa?
- Quins són els propers **reptes i objectius?**
- Optimitzar **balanços** d'energia i de matèria.

6.2.- La recollida i el tipus de recollida de residus

Qui contamina paga

- Per tal de **deixar** de contaminar.
- Responsabilitzant els **productors** sobre els residus que generen els seus productes.
- Control **intel·ligent**.

Sistemes de dipòsit, devolució i retorn

- Noves **formes de recollida**, (PaP, nous sistemes de dipòsit, devolució, retorn, compostatge).
- Més protagonisme de l'**administració**.

La recollida porta a porta

- aconseguir **els millors resultats** en recollida selectiva (quantitat i qualitat dels residus recollits) dels residus municipals.

Homogeneïtzar el tipus de recollida

- per permetre una millor **recollida en origen**.
- **adaptabilitat** a les tecnologies i al territori.
- minimització dels **impropis**.

6.3.- Tractament (i infraestructures de tractament) dels residus

Principis de suficiència i proximitat

- per la implantació d'infraestructures de **tractament i/o destí** final dels residus.
- millorar la **logística** de tractament.

Les incineradores

- cada cop **menys útils** i necessàries.
- **deixar** de cremar.

Els agents socials i els ciutadans

- participació per decidir la **localització** d'infraestructures de residus.
- participació social en la **implantació**.
- participació social en el **seguiment**.

6.4.- La gestió de recursos i residus

La gestió de residus per Ens Supramunicipals, cada cop més necessària:

- Responsabilitats **compartides**.
- Reducció de **complexitat**.
- Importància dels **Ens Supramunicipals**.

Actualitzar el sistema de taxes

- implantant un **sistema fiscal verd**.
- perquè es va introduir a Catalunya un **cànon de residus**?

- **transparència** en els costos.
- responsabilitat i distribució de **costos**.
- incentius econòmics per la **recollida selectiva**.
- nova **Llei Marc**.

Hàbits, coneixements i actituds

- respecte a l'ús i utilització de **recursos**.
- respecte a la producció de **residus**.
- amb programes d'**informació i formació** ciutadana.

6.5.- Controls estrictes a les dejeccions ramaderes, especialment als purins.

- tractar-los com a **residus**.
- revisar la **classificació** de residus en la qüestió dels purins
- **certificació**.
- identificació dels **responsables**.
- en el cas del purins es planteja si és necessari potenciar les **plantes de tractament de purins** i si s'han de subvencionar.

6.6.- En síntesi

Incrementar la intel·ligència i cooperació social: conèixer, agrupar, planificar,... i voler.

Els gestors de residus s'han d'implicar en els objectius de residu zero, sota la vigilància estricta de l'administració local competent.

Cada sector productor s'ha de fer càrrec dels seus productes al final de la seva vida útil, des del disseny inicial a l'aprofitament circular.

Una planta de tractament de residus i subproductes ha de fer més que tractar-los:

- processar per obtenir **productes de qualitat, amb valor** en el mercat: fàbrica de nous productes.
- produir **energia** en la forma adequada (injecció a la xarxa de gas natural, per ser consumida allí on sigui més eficient, per exemple).
- donar **servei** a l'àrea geogràfica d'influència i al país.

Biogàs: peça clau en el puzzle.

- **polítiques governamentals** amb capacitat de promoure'n instal·lacions i solucions eficients.
- mitigació del **canvi climàtic**.
- seguretat en l'aprovisionament d'**energia**.
- gestió de **residus**.
- **desenvolupament** regional.

Tot plegat implica un canvi en la visió del “negoci” de la gestió de residus.

Relació de participants en els debats i grups de treball Residus. Economia Circular:

Francesc Bonvehí, Domènec Casellas, Salvador Cid Murillo, Montse Cots, Xavier Flotats, Francesc Giró, Josep Lluís Moner i Tomàs, Ramón Porta, Eudald Rifà, Joan Salabert.

7. MOBILITAT I TRANSPORT

7.1.- El dret de ciutadania a la mobilitat i al desplaçament.

El dret a la mobilitat és un dret de ciutadania.

- El ciutadà ha de tenir dret a la **llibertat de mobilitat i desplaçament**.
- El dret de moure's de les persones també comporta **obligacions**.
- Tota **persona discapacitada** té dret que se li faciliti la mobilitat i a la supressió de totes les barreres arquitectòniques.

Mobilitat a un preu assequible i de qualitat

- Superar la concepció de la persona com a **simple usuària** per avançar cap a la consideració de la persona com a titular del dret a la mobilitat.
- La utilització dels **serveis públics** de transport constitueix un element essencial per garantir el dret de mobilitat.
- Els poders públics han de promoure polítiques de transport i de comunicació, basades en criteris de **sostenibilitat**, que fomentin la utilització del transport públic i la millora de la mobilitat.
- Totes les persones tenen dret a accedir **en condicions d'igualtat** als serveis públics.
- El conjunt d'activitats pròpies del sistema de transport públic urbà i interurbà integrat de Catalunya té la consideració de **servei d'interès general de caràcter universal**.

7.2.- Planificació coordinada de l'urbanisme i la mobilitat

El model de país concreta la relació entre urbanisme i mobilitat.

- **Reordenació territorial**. “Barrialització” de les ciutats.
- Mínim **impacte** de la mobilitat.
- **Proximitat**.
- Catalunya **compacta**: la Post Car-City.

7.3.- Un transport públic de viatgers accessible, eficaç i eficient

Mobilitat neta, durable i sostenible.

La funció social del transport públic col·lectiu: just socialment i respectuós amb el medi ambient.

Millores imprescindibles en el transport urbà i interurbà (especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona).

- Acabar les **infraestructures aturades**.
- Potenciar la **intermodalitat i connectivitat** entre tots els transports públics.
- Més transport **metropolità**.
- Recuperar i potenciar el **bus de proximitat**.
- Apostar per la **bicicleta pública** amb plantejament metropolità i integrada en el transport públic.
- Inversió necessària per fer **competitiu el transport públic**.
- **Transversalitat ferroviària** complementària a la radicalitat.
- Garantir per llei una **política de mínims**

7.4.- Un transport ferroviari de qualitat.

Marcar els Objectius a mig i a llarg termini.

Definir clarament la política ferroviària de la Generalitat

- infraestructures per **viatgers**.
- Integració a la **UE**.
- **disseny, principis, serveis i demanda**.

Renovar i millorar les infraestructures i la gestió

- Millora **competitiva**.
- **Inversió i modernització**.
- Correcte **manteniment** de les infraestructures.
- Endarreriments històrics en la millora de la **seguretat**.
- **Qualitat del servei**.
- **Interoperabilitat**.
- **Model FGC**.
- El sistema **elèctric**
- Prioritzar el **ferrocarril convencional**, amb el manteniment i la millora d'aquesta infraestructura, davant de l'alta velocitat.

Incrementar i millorar els intercanvis modals, especialment de transport de viatgers

- Trencar la **radialitat**.
- Catalunya en **xarxa**.
- Línies **orbitals i transversals**.
- En una **àrea metropolitana** tan densa de població com la de Barcelona, és complicat ordenar el trànsit de diferents modalitats de transport.
- **Completar** el sistema ferroviari català.
- Barcelona/Catalunya: **estendre** el ferrocarril (l' objectiu: a totes les poblacions majors de 20.000 habitants).

Millorar les condicions d'accessibilitat, especialment de les persones amb discapacitat, a les xarxes de ferrocarril (Trens, FGC i Metro)

- Accessibilitat **interior**.
- Accessibilitat **exterior**.
- **Informació** sobre accessibilitat.
- **Braille**.
- **Mecanismes** d'accessibilitat (problemes en les rampes, megafonia...).
- Accessibilitat **total**.

7.5.- La mobilitat i el transport per carretera

Constituir l'Agència Catalana de Mobilitat

Implantar el sistema de "vinyeta" pel transport per carretera: les noves inversions viàries han d'anar a càrrec de l'ús (vinyeta).

Reduir el transport privat: pagar per l'ús.

Augmentant la seguretat amb les noves tecnologies (ITS, Sistemes Intel·ligents de Transport), revisades periòdicament

7.6.- El transport de mercaderies

Infraestructures específiques per mercaderies.

El Corredor Mediterrani (CM), com Eix Logístic fonamental.

Racionalitzar la utilització dels modus de transport més adequats.

7.7.- La contaminació atmosfèrica produïda pels mitjans de transport

Mesura i coneixement: fer una anàlisi molt concreta de qui, com i què genera contaminació.

Millores tècniques:

- **vehicles** no contaminants.
- tecnologies i limitacions del **biogàs**.
- **futur** pròxim.

7.8.- Política de preus i tarifes més justa

El transport per carretera, a càrrec de l'ús:

- **Vinyeta**
- **Fiscalitat** progressiva

Sistema tarifari integrat, especialment en les àrees on no arriba el transport per ferrocarril:

- **Catalunya com un tot.**
- **Simplificació:** indesitjable i innecessari que el preu sigui funció de la distància.
- Inicialment, ampliar la tarifa integrada a tot el **territori d'alta mobilitat**.
- Adaptabilitat tarifaria al ús, amb **tarifa plana: tot el territori podria ser una zona única** (en la que una T-10 vindria a costar uns 10€) sense cap reducció dels ingressos.
- **IPC.**
- S'ha de seguir una **política de fidelització**.

7.9.- El model de gestió del transport.

Controlar la gestió i corresponsabilitzar usuaris, treballadors i administració.

- corresponsabilitat i **representativitat** en la presa de decisions.
- en particular, concienciar les **AAVV** que, com a usuàries, facin les seves reivindicacions i propostes.

Un servei complet d'informació als usuaris.

- informació **sobre el servei i sobre els drets** de les persones usuàries.
- que les **empreses operadores** incrementin i millorin la informació sobre el servei, especialment sobre les **incidències**.
- **editar els horaris** de les línies de ferrocarril en paper o cartró (format butxaca).
- millorar la **consulta física** abans de validar els bitllets.
- informació referent al **nivell d'accessibilitat** de la línia.
- **pantalles informatives:** funcionament correcte i més fàcils d'interpretar.
- **wi-fi gratuït** a les estacions i als vagons.

Qualitat i garanties, per guanyar la confiança de l'usuari

- l'increment de la **qualitat del servei** fa que augmenti la confiança.
- **fiabilitat** (puntualitat,...) dels serveis.
- determinar per reglament unes **normes de qualitat** del servei.
- **manteniment adequat** de les estacions.
- combois **dimensionats per atendre la demanda** esperada de persones.
- tractament àgil i acurat de les **queixes i reclamacions**.
- **sistema de compensació** pels retards que sigui comú a totes les empreses operadores de ferrocarril a Catalunya.

7.10. – El futur proper: mobilitat 4.0, nous paradigmes...

- L'**electrificació** total i la **digitalització** estan fora de dubte.
- Els **vehicles autònoms**: en evolució i transformació.
- El **vehicle compartit**: encara lluny culturalment, però s'acabarà imposant.
- L'objectiu de moltes companyies: que, en un futur, els clients **no siguin necessàriament propietaris d'un vehicle**, sinó usuaris dels seus serveis de mobilitat.

Relació de participants en els debats i grups de treball de Mobilitat :

Pau Avellaneda, Jordi Griera, Manel Larrossa, Santiago Montero Homs, Manel Villalante i Llauredó.

8. CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA. CANVI CLIMÀTIC.

CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA.

8.1.- Aturar el deteriorament de l'atmosfera a Catalunya, regulant per llei l'ecosistema atmosfèric i el seu ús.

8.2.- Radiacions no naturals: mesurar, acotar i reduir les principals radiacions no naturals

- **Radioactivitat.**
- **Electromagnètica.**
- **Sònica**
- **Lumínica**

8.3.- Gasos d'efecte Hivernacle (GEH): reduir imperativament les emissions de gasos, especialment els GEH, que produeixen el canvi climàtic.

- **Electrificació** total.

- Eliminar la **combustió**.
- Pacte Nacional per la **Transició Energètica**.
- Mentrestant, millora en l'**eficiència energètica**.
- Sistemes de **transport** sostenibles.
- **Química**: que es compleixi la legalitat ja existent.
- Indústria **Agro-Alimentària**.
- Regenerant i mantenint els **bosc**s.
- **Fiscalitat**: mesures de fiscalitat ambiental, taxa al carboni....
- S'han de seguir els objectius de reducció plantejats pel 2030 en l'**acord de París**?
- **Decreixement**: triar entre una econòmica basada en renovables, però creixent; o bé decreixement, ja que sinó el resultat serà pitjor del que esperem.

CANVI CLIMÀTIC

8.4.- Mesures de governança per controlar, pal·liar i/o aturar el Canvi Climàtic

Aplicació de la Llei de Canvi Climàtic (16/2017, d'1 d'agost). Que esperem ??

8.5- Territori i espai urbà

Planejament territorial: incorporar-hi els conceptes de canvi climàtic i la seva implementació.

- Legalitat **protectora**.
- Nous **instruments** territorials.
- Legalitat **planificadora**.
- **Construcció Eco**.
- El concepte de **smart i green cities** ha de ser part del futur ambiental.

8.6.- Ecosistemes terrestres: una gestió per a l'equilibri:

- El **paisatge com a valor**.
- Conservació de la **biodiversitat**.
- Protegir els **bosc**s com un dels majors embornals de carboni.
- Una **gestió forestal** flexible i adaptada a cada espècie i zona geogràfica
- Reduir les densitats de rebrots en **bosc**s d'**alta densitat**.
- Períodes de **rotació més llargs** per a aconseguir un temps de residència més gran de l'estoc de carboni en peu.
- Augmentar el nombre de **classes diamètriques** (diversitat estructural alta) i mantenir els arbres de més grandària.
- s'haurien d'afavorir les **masses mixtes** de coníferes i planifolis.
- També caldria evitar les **rompudes**.
- Noves estratègies de gestió, dotant de més poder i atribucions allò que és **local**.
- Instaurar vies de **participació ciutadana**.

- Comptar amb la població local, essent elements centrals el **monitoratge**.

8.7.- Alimentació: controls i actuacions sobre el sector agroalimentari (agricultura, ramaderia...)

- futura **lleï del sòl d'ús agrari**.
- integrar **edafòlegs** (especialistes en l'estudi del sòl).
- una **gestió integral** de l'agricultura i la ramaderia.
- desenvolupar sistemes més eficients de maneig dels **residus** i de reciclatge dels **nutrients**.
- desenvolupar estratègies noves, o fomentar l'aplicació de les existents, que millorin l'eficiència de l'**ús del nitrogen** (mineral i orgànic) als conreus.
- l'ús d'**adobs orgànics** en sòls agrícoles.
- la gestió dels **adobs nitrogenats** és fonamental per a reduir la contribució de l'agricultura al canvi climàtic.
- l'emissió de **gasos nitrogenats**: ajustar les dosis de N a les necessitats dels cultius.
- per a evitar les emissions de N₂O i de NO cal aplicar únicament **residus orgànics o ramaders** de qualitat.
- la introducció de **diversitat als prats** sembrats permanents
- mantenir i/o augmentar els estocs i els embornals de **carboni**.
- la gestió i l'enterrament dels **rostolls** dels cultius poden contribuir a reforçar el paper del sòl com a embornal de carboni i, alhora, millorar-ne la qualitat.
- el **biocarbó** com a opció de mitigació dels efectes del canvi climàtic.
- combinar mesures de **conreu de conservació** i d'**abancalaments** elaborades amb criteris tècnics.
- Introduir i aplicar els conceptes de **ramaderia de precisió**.
- Impulsar la recerca i l'aplicació de la **nutrigenòmica** a les espècies per a mantenir la salut animal.
- l'agronomia i el **sentit comú**.
- mantenir la **societat informada** de les conseqüències que les actituds de consum d'aliments tenen en el canvi climàtic.
- crear **grups de treball pluridisciplinaris**.
- fomentar mètodes i sistemes com a mecanismes de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic, i fer-los atractius pel que fa a la **rendibilitat**.
- optimitzar l'ús de l'**energia**.

8.8.- Ecosistemes aquàtics continentals.

Ús adequat dels recursos hídrics disponibles.

- Abordar la planificació i la gestió de l'ús de l'aigua a Catalunya d'una manera **global, no sectorial**.
- Control i, si és possible, reducció de la **demanda**.
- Millora de l'**eficiència**, tant en la distribució dels recursos com en l'ús.

- L'exploració de **recursos locals**, especialment subterranis.
- La regeneració d'**aigües residuals**.
- Els **aqüífers** que hi ha en àrees urbanes s'han de considerar «recursos de proximitat».
- Sistemes **hidrogeològics profunds**: més costosos d'explotar, però capaços de proporcionar volums addicionals d'aigua.
- Gestió eficient de l'aigua en l'**agricultura** que augmentin tant com sigui possible l'eficiència (kg aliments produïts/m³ d'aigua utilitzats).
- Potenciar la **R+D+I** de la gestió eficient de l'aigua agrícola.
- Monitoratge més precís dels **ecosistemes aquàtics** continentals.
- Preservar especialment les **capçaleres dels rius**.
- **Llacunes temporànies** d'interior: evitar possibles modificacions justificades per les necessitats creixents d'aigua.
- Estratègies per tal d'evitar la proliferació d'**espècies invasores**.
- Planificació curosa del territori, que preservés els **sistemes sensibles**.

8.9.- El sistema litoral.

Protegir els ecosistemes marins i costaners

- establir reserves o **àrees de protecció** marina amb regulacions específiques sobre la pesca i les activitats recreatives.
- **reparar** els ecosistemes que ja han patit afectacions.
- revertir la tendència actual de disminució de les **praderies marines**.
- **plans de gestió** dels recursos naturals i d'ús del mar, platges i zones costaneres adaptats a les noves condicions que es projecten per al futur.
- reduir altres afectacions més locals derivades de les **activitats humanes**.
- xarxa d'**observatoris marins**.
- **ecosistemes costaners**: recuperar la capacitat d'esponjament.
- pla d'**observació de la costa** a llarg termini.
- començar les actuacions uns quants **anys abans**.
- canvi de paradigma en la **gestió de la pesca**: passar de gestionar estocs a gestionar ecosistemes.
- estratègia en la **pesca costanera**: mesures d'adaptació, basades en el coneixement de les relacions entre espècies i hàbitats.
- protegir la sostenibilitat dels **ecosistemes marins**.

8.10.- Turisme.

Millorar el nivell d'implementació de l'ecocertificació del sector turístic

- que el sector turístic català subscrigui programes i s'integri en xarxes internacionals sobre **energia sostenible i turisme**.
- relacionar l'impacte del turisme amb la **reducció d'emissions**.

Turisme litoral

- **turisme de sol i platja:** en general, els calendaris d'aprofitament real de les platges del litoral català (establerts pels ajuntaments) no s'adeqüen als calendaris d'aprofitament potencial que determinen les característiques atmosfèriques i el comportament dels turistes.
- una gestió més integrada del litoral: incorporar nous paràmetres en els **plans d'ordenació de les platges.**
- **eliminar els impactes** que generen tant la regeneració de les platges com el mateix garbellament de sorres durant la neteja.
- per a aconseguir una gestió integrada per a tot el litoral català, convindria que un **ens supramunicipal** establís quines són les estratègies a seguir més idònies per a cada casuística.
- així, les mesures reiteradament insuficients haurien de ser substituïdes per d'altres potser **menys usuals però més eficients**, com potenciar les praderies de posidònia oceànica i/o els espigons trencaonades submergits.
- augmentar la **disponibilitat d'aigua** per a la població actual i futura del litoral: dessalinització, reutilització, recuperació d'aqüífers...
- la diversificació de l'oferta turística en el litoral ha d'anar acompanyada d'un procés paral·lel de **diversificació de la demanda turística.**
- major implicació de l'**Administració** pública.

Turisme de muntanya

- **turisme de neu:** cal plantejar-se la possibilitat de tancar algunes estacions, sobretot si són a la mateixa comarca.
- convindria millorar el **rendiment dels dominis esquiables** ja existents.
- transformació d'estacions d'esquí en **estacions de muntanya** i també en veritables espais d'oci.
- Obrir un debat social i territorial a les comarques dels Pirineus amb la discussió de propostes i alternatives per a un futur **no centrat exclusivament en l'esquí.**

8.11.- Residus.

Una correcta i innovadora gestió sobre el sector de residus

- concentrar esforços en la recuperació de **biogàs** a les plantes de TMB i de digestió anaeròbica i als abocadors.
- el procés d'eliminació dels abocaments de les activitats econòmiques i socials només pot tenir èxit si s'interioritza una **visió cíclica.**
- el flux de residus que més millores pot aportar els propers anys és el dels residus d'**origen ramader.**
- en general, com més cops es **reutilitzi** un material abans d'esdevenir residu, més impacte ambiental evitarem.
- continuar millorant la qualitat de la **FORM recollida.**
- gestió dels residus en relació al context de **reducció d'emissions**, pensant en l'horitzó del 2050.

8.12.- Energia

Canviar el mix energètic actual i afavorir la participació decidida de les energies renovables en la producció d'energia

- impuls a la recerca sobre **energies renovables i emmagatzematge** d'energia. necessaris per a les xarxes intel·ligents.
- canvi de paradigma: impuls a l'energia **eòlica** i a la **fotovoltaica**.
- impulsar solucions com ara la gasificació en una refineria de **biomassa**.

Un ampli debat sobre els grans temes de l'energia

- estalviar energia millorant l'**eficiència dels processos** en general.
- en particular, en l'**edificació** hi ha un gran potencial de millora.
- passar de la gestió actual de l'oferta a la **gestió de la demanda**.
- estimular la inversió privada, tant de les empreses actuals del sector com d'una **nova indústria** de l'energia.
- mesures concretes, amb la participació de tots els sectors implicats, començant per aquelles que poden tenir un **efecte exemplar** més clar.
- debat serà de què cal fer quan s'acabin les autoritzacions actuals de funcionament de les **centrals nuclears**.
- Catalunya hauria de tenir un paper actiu en la cerca de **noves solucions** energètiques tant en la producció com en la distribució i l'ús.
- Europa lidera el projecte ITER per a l'aprofitament de l'**energia de fusió**: s'hauria d'aprofitar per a tractar de tenir un lloc com a país.

8.13.- Transport i mobilitat

- potenciar l'ús de **vehicles** i de **tecnologies** més respectuoses amb el medi ambient.
- una oferta de serveis de **TPC d'autobús**: integrada en l'àmbit interurbà i urbà, amb una planificació real de punts d'aparcament d'enllaç...
- manteniment dels serveis de **TPC ferroviaris**: amb una millora especial de la fiabilitat del servei i de la puntualitat.
- **bonificació dels peatges** per a vehicles elèctrics i d'alta ocupació.
- aplicació de l'**eurovinyeta per a mercaderies** per carretera, per motius ambientals a curt termini.
- proves pilot d'electrificació de **carrils lents per a camions elèctrics** als corredors logístics principals.
- incentiu econòmic per a la substitució de la flota vehicular per vehicles amb motor tèrmic d'**etiqueta ambiental** superior.
- **restricció i regulació de l'accés** dels vehicles amb més impacte (amb prohibició i/o pagament de tarifa), a l'àmbit metropolità i urbà.
- gestió ambiental de l'accés a les **ciutats** principals.
- infraestructura segura per a mitjans de **transport no motoritzats** dins dels municipis.
- prioritat de pas del **transport públic de superfície**, per a fer-lo més competitiu respecte del vehicle privat.
- potenciació de la **motocicleta elèctrica**, mitjançant ajudes públiques per a la substitució de les motocicletes de motor tèrmic.
- potenciar l'ús d'altres fonts d'energia (com ara el gas i l'electricitat) per part dels **vaixells atracats** al port.

- substitució dels vehicles auxiliars amb motor tèrmic per **vehicles elèctrics en aeroports i ports**.
- millora de la qualitat i del procés de refinament del **combustible utilitzat pels vaixells**.
- Debat sobre el **transport de mercaderies**, i relacionar-ho amb autoconsum i consum de proximitat.
- Creixement i inversió d'**infraestructures** en un context de reducció d'emissions i de protecció dels embornals.

8.14.- Indústria.

- **programa per a la productivitat** dels recursos a la indústria.
- **servei especialitzat** per a la promoció de la productivitat dels recursos a la indústria.
- **comptabilitat**, un àmbit clau: mesurar amb més detall i precisió allò que es vol gestionar i aportar informació bàsica a la indústria, especialment a la petita i a la mitjana.
- **difusió**: dirigida especialment a les PIME.
- Impulsar la producció d'**energia distribuïda** i de l'**autoconsum** elèctric., especialment amb processos de cogeneració a partir de biomassa i residus no reciclables.
- debat sobre **el futur de la indústria** a Catalunya en un context de transició energètica.

8.15.- Salut

Els efectes negatius del canvi climàtic sobre la salut

- mesurament diari de contaminants atmosfèrics procedents d'una manera directa del **trànsit rodat**.
- reforçar el Pla d'Actuació per a la Millora de la **Qualitat de l'Aire**.
- impulsar l'ús del **transport actiu**, especialment a les grans ciutats (com ara Barcelona), per tal de reduir les emissions.
- augmentar els espais de **verd urbà** a les ciutats.
- polítiques per a l'eficiència energètica dels **edificis**.

8.16.- Riscos meteorològics

L'impacte del canvi climàtic en els riscos meteorològics

- l'establiment de comissions interdepartamentals per a la reducció del risc que assegurin la **coordinació intersectorial**.
- intensificar l'ús de les **eines d'observació** de la Terra, en particular la interferometria radar i la fotogrametria digital.

Allaus

- avançar en el coneixement i l'evolució del fenomen, mitjançant el manteniment i la potenciació del monitoratge.

- avançar en la **formació** dels col·lectius exposats al risc d'allaus.

Sequeres

- mecanismes de **governança i gestió de l'aigua** per a evitar conflictes causats per sequeres més freqüents i intenses.
- millorar el **coneixement** que tenim de les sequeres.
- **nous estudis** que tinguin la sequera com a objecte central

8.17.- Administració pública

Eines de gestió política en la lluita contra el canvi climàtic

- La **lleï catalana de canvi climàtic** aprovada pel Parlament es un instrument molt important.
- El **Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses** pel Clima i l'Energia és una bona eina.
- foment de la **participació ciutadana**.
- augmentar la relació de la **Generalitat amb els ajuntaments**.
- aplicar els **tractats internacionals** de canvi climàtic.

8.18.- Educar

Augmentar i millorar les capacitats i els processos de comunicació

- Adaptar la **informació científica** climàtica perquè pugui ser útil.
- Donar suport als espais oberts de **diàleg** i a les xarxes de **comunicació** permanents.
- Reformular i modificar el **llenguatge científic** que actualment s'utilitza en la comunicació pública del canvi climàtic.
- Millorar i donar suport a la **professionalització** de les persones que intervenen en la comunicació del canvi climàtic.
- Mesures a prendre per part del govern de Catalunya per conscienciar a la població de la necessitat de **canviar comportaments** contaminants altament arrelats en la consciència col·lectiva.

8.19.- Recerca

Cuidar, mantenir i fer créixer la recerca sobre canvi climàtic

- Participar i sobretot liderar el màxim nombre de projectes i iniciatives **europes**
- Aplicar el màxim rigor a qualsevol procés de **selecció de personal** investigador, sigui del nivell que sigui.
- La reorganització de les **institucions de recerca** és un fenomen «natural» en sistemes madurs i complexos.

- Per a fer això és imprescindible atraure l'atenció del **sector privat**, perquè s'impliqui en el cofinançament dels efectes i la mitigació del canvi climàtic.
- Estendre la **divulgació científica**, especialment als resultats de la recerca del sector privat en aquesta matèria.
- Crear un **centre de recerca especialitzat** en totes les diferents implicacions del canvi climàtic, referent al món.

8.20.- Sector públic

Des del mon local

- participació en la **planificació** de les polítiques climàtiques.
- creació d'oficines municipals/comarcals de **transició energètica**.
- integrar en la **planificació local** la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic.
- els plans municipals de lluita contra el CC es poden **finançar** a través del Fons Climàtic.
- **municipis turístics**: avaluació específica dels serveis bàsics municipals front fenòmens extrems.
- Els plans municipals de lluita contra el CC es poden finançar a través del Fons Climàtic.

El Govern s'ha de comprometre en la Planificació

- Declarar com a obres d'**interès públic** determinades infraestructures d'energies renovables (Govern a proposta del Departament competent en energia).
- **Compensacions per als territoris** que les acullen i els que en poden resultar afectats.
- **Avaluació ambiental** de plans, programes i projectes (emissions GEH, anàlisi de vulnerabilitat al canvi climàtic...), amb un reglament per establir metodologies.
- Simplificació de la tramitació administrativa i d'incentius fiscals a les **actuacions privades** per a combatre el canvi climàtic.
- Impulsar/facilitar l'accés al **finançament** (via ICF) per a contribuir al desenvolupament de projectes que donin compliment a la Llei CC, com a complement del sector financer privat.

Normes de nivell internacional

- Compromís amb les **cimeres ONU** i els **debats UE**.
- **Xarxes** de col·laboració entre territoris.
- Suport al **mon local**.
- Contribuir als objectius de l'ONU en matèria de **cooperació al desenvolupament**.
- Projectes de **cooperació amb RVD**: vetllar per no incrementar la vulnerabilitat davant el CC i contribuir a un desenvolupament sostenible i neutre en emissions de GEH.

Emissions GEH vehicles

- **Llei 5/2017** “d’acompanyament del pressupost 2017”
- Entrada en vigor el **2018** (amb un període transitori 2018 i 2019)
- **Turismes**: emissions nominals [> 95 gCO₂/km – 200 gCO₂/km] ; tipus impositiu [0,70 – 1,40 € / gCO₂ /km]
- **Vehicles comercials lleugers**: emissions nominals [< 140 gCO₂/km] [> 140 gCO₂/km] ; tipus impositiu [0,00 € /gCO₂ /km] [0,70 € / gCO₂ /km].
- **Motos** (aplicació 2019): emissions nominals [>75 gCO₂/km - 140 gCO₂/km] ; tipus impositiu [0,70 – 1,20 € / gCO₂ /km]
- **Exempcions**: seguretat / salut / diplomàcia / persones amb mobilitat reduïda.
- **Bonificacions**: vehicles històrics (100%).

Emissions GEH activitats econòmiques

- Entrada en vigor **2019**.
- **Instal·lacions** subjectes a EU ETS.
- **Activitats** identificades al Annex I.1. Llei 20/2009: tipus impositiu [10 € / tCO₂ fins 30 € / tCO₂ (any 2025)].
- Emissions NOx **vaixells**: entrada en vigor 2019; a desenvolupar.
- Emissions NOx dels vaixells durant l'**estada al port**: tipus impositiu: 1.000 € / t NOx.
- Eliminació de bonificacions i devolucions al consum de recursos energètics d'**origen fòssil** i derivats (excepte maquinari del sector primari): 36 M€ (2015. *Secretaria Tècnica del Consejo Superior para la Dirección y Coordinación de la Gestión Tributaria*, relatives a les devolucions de gasoil professional). Es una contradicció total.

Fons Climàtic

- **finançat amb**:
  - Fiscalitat específica.
  - 50% Impost emissions GEH cotxes, vehicles comercials lleugers, motos (Recaptació total estimada 2020: 95 M€ -110M€).
  - 100% Impost GEH activitats econòmiques.
  - Pressupostos del Govern de la Generalitat.
  - Subhasta del EU ETS (supeditat a acord previ amb l'Estat espanyol) Estimació 10€/tCO_{2eq}: 80 M€ - 90 M€
- **objectius**:
  - Promoció energies renovables.
  - Descentralització xarxes .
  - Autoconsum energètic.
  - Habitatges energèticament eficients .
  - Mobilitat sostenible.
  - Estalvi d'aigua.
  - Conservació de la biodiversitat.
  - Reducció impactes sobre la salut.

- Protecció contra fenòmens climàtics extrems.
  - Equipaments més eficients.
  - Modificació processos productius (reducció GEH).
  - Gestió forestal sostenible.
  - Recerca climàtica i innovació.
  - Educació i sensibilització.
  - Reducció emissions GEH sector agrari.
  - Adaptació sectors econòmics i sistemes naturals.
- **gestió i direcció:** Comissió Interdepartamental de Canvi Climàtic.

Fons Verd per la Conservació natural del patrimoni i la biodiversitat

- finançat amb 50% Impost emissions GEH cotxes, vehicles comercials lleugers, motos.

Fons Protecció ambients atmosfèric

- finançat amb 100% Impost emissions NOx als vaixells.

Altres accions de governança que en aquests moments es contemplen per actuar sobre el canvi climàtic en diferents àmbits:

- garantia d'accés als recursos bàsics d'energia i aigua: **consum mínim vital.**
- projecte de llei de prevenció **de residus i d'ús eficient dels recursos.**
- projecte de llei de foment de **l'agricultura i la ramaderia sostenibles.**
- projecte de llei de **biodiversitat, patrimoni natural i connectivitat biològica.**
- desenvolupament d'estratègies específiques en matèria d'**energia.**
- sol·licitud de permís per a instal·lar **punts de recàrrega per a VE** i accés públic a l'ús d'aquests punts.
- **edificis de consum gairebé nul** (nous i grans rehabilitacions): a partir de 1.01.2018 pels públics i 1.01.2020 pels privats les llicències municipals d'obra han d'incloure un disseny compatible amb aquest objectiu.

Relació de participants en els debats i grups de treball Contaminació atmosfèrica. Canvi Climàtic:

Salvador Lladó Fernandez, Salvador Samitier Martí,

9. L'ENERGIA I LA POLÍTIKA ENERGÈTICA

9.1.- Drets i deures per l'accés a l'energia.

El dret a l'energia s'ha de considerar un **dret fonamental bàsic**, que també genera deures.

- L'accés a l'energia s'ha de considerar com un dret fonamental de **tota la ciutadania**.
- Cal que l'**ordenament legal** ho reculli integralment.
- Les fonts renovables d'energia han de ser considerades com un bé comú.
- Les persones físiques i jurídiques tenen el **deure d'exercir l'estalvi energètic**

9.2.- Objectius Europeus: cap a les energies netes.

Transició energètica: tres principis

- **apoderament** ciutadà.
- energies **renovables**.
- **eficiència** energètica.

Sobirania energètica.

- **Diversificar** les fonts energètiques.
- **Socialitzar i descentralitzar** la producció d'energia.
- Accelerar la transició energètica cap a un sistema basat en energies renovables i **sense combustió**.
- Mesures per augmentar, transitòriament, el **percentatge de les energies renovables**.

Plans energètics nacionals: potenciar els set eixos del Pacte Nacional per a la Transició Energètica donant-nos una legalitat impulsora sector a sector.

- Pla Nacional per l'energia **eòlica**.
- Pla Nacional per l'energia **fotovoltaica**.
- **Biogàs** o gas renovable.
- **Biomassa**.
- Energia **geotèrmica**.

9.3.- L'herència nuclear

- Pla Nacional per a la **Desnuclearització**.
- Emmagatzematge de **residus radioactius**.

9.4.- Subministrament i distribució

Política de distribució energètica

- Creació d'una **Autoritat Reguladora del Mercat de l'Energia (ARME)**, regulador del conjunt del mercat energètic.
- Ha de ser **pública la distribució** energètica, mitjançant les línies troncales bàsiques sobre el territori.
- Incrementar les infraestructures d'**interconnexió internacional** de subministrament d'energia.

- **Pla Territorial Sectorial** per a les línies de distribució energètica

Modernització de les xarxes energètiques.

9.5.- Estalvi i eficiència.

La cogeneració: una manera de millorar l'eficiència energètica.

Plans d'eficiència i renovació energètica

- en els diferents **sectors productius**.
- cap a la renovació energètica de l'**administració pública**.
- Pla d'Eficiència energètica a la **Indústria**.

Sector del transport: prioritzar les fonts d'energia renovable

- Potenciar el transport públic **col·lectiu electrificat**.
- Millorar la gestió dels desplaçaments de **mercaderies**.
- Invertir en accelerar l'expansió del **vehicle elèctric**.
- El transport **captiu del petroli**: algunes xifres i tendències.

Àmbit de l'edificació

- Cap als **edificis de consum gairebé zero** (NZEB: nearly zero-energy buildings).
- Mitjançant la **rehabilitació i renovació energètica** del parc d'edificis i habitatges construïts, cap als NZEB.
- Manament legal, inspirat en la Directiva europea 2010/31/EC, per tal que els **nous edificis** es dissenyin seguint criteris de NZEB.
- Polítiques d'ordenació del territori i d'**urbanisme** energèticament sostenibles.
- Reforçar també els models de producció d'**energia comunitària**.

Mesura, monitorització i control de consums energètics

- Afavorir, en el marc de l'estratègia SmartCAT, la implantació de **sistemes digitals de mesura**.
- **Normatives** que facin efectiva l'eficiència energètica com a deure ciutadà.

Sensibilització i canvi d'hàbits

- **Campanyes** de sensibilització en tots els sectors consumidors.
- **Estratègies** per canviar els hàbits d'ús cap a la contenció i la sobrietat en el consum d'energia.

L'evolució industrial accelerada

- .Evolució del status-quo cap a l'**electrificació total**

- És sinònim d'**abandonar la combustió** com sistema per la generació elèctrica

9.6. Nou model de sistema energètic. Bases, principis i criteris.

El sistema dominant actual considera:

- L'energia com **recurs il·limitat**.
- El tracta com una **mercaderia**.
- **Persona com consumidora** d'energia, per tant ho mercantilitza totalment.
- Sistema energètic **tecnocràtic, centralitzat** i orientat a un oligopoli dominant.

El sistema desitjable a construir:

- L'energia com **bé comú**, com l'aire i com la natura.
- La persona com aprofitadora, **usuària**, d'energia com ser humà.
- El sistema energètic **democràtic**: al servei de les persones i les comunitats, com protagonistes.

Drets i deures individuals i col·lectius per a la producció i ús de les energies renovables

- **Drets Constitucionals**.
- **Normatives europees**: desenvolupar la visió pan-europea que indueix als governs les transposicions de la legalitat europea a les cadenes legislatives-executives de cada país membre.
- **Potenciar i estructurar fonts de producció d'energia distribuïdes** que van més enllà del concepte d'energia descentralitzada.

Plans energètics locals.

- Un aspecte fonamental: la **distribució** en alta i baixa potència.
- Els deures energètics seran sempre presents en les diverses legalitats relatives al sector i als **sectors connexes**.
- Desenvolupar la figura de les **agregadores energètiques** que gestionen l'energia d'una col·lectivitat.

Energies distribuïdes: producció i distribució.

- Xarxa distribuïda a partir de la producció energètica dels **recursos energètics locals**.
- Els països model han utilitzat les comunitats locals, de diverses grandàries, per **exemplificar** els objectius de la sostenibilitat proposats.
- Implicació dels **municipis** en la governança energètica.
- Dotar els municipis d'**instruments** que els permetin exercir el seu paper d'actors centrals en la transició energètica cap a un model descentralitzat i distribuït, i lligat al territori.
- **El món rural**: plans energètics territorials.
- **Les ciutats i Àrees Metropolitanas**: plans energètics urbans.

9.7.- Potenciar la innovació tecnològica pròpia.

L'Acadèmia.

- Potenciar els Instituts relatius a l'energia existents en les **Universitats catalanes**.
- En particular, desenvolupament tecnològic de xarxes de **mini eòliques i mini fotovoltaïques**.

Sistemes d'emmagatzematge

- augmentar significativament la **capacitat de les seves reserves** de regulació, potenciant el desenvolupament de sistemes d'emmagatzematge d'energia elèctrica.
- solucions d'emmagatzematge d'energia elèctrica i de gas natural que permetin millorar la **garantia de subministrament**.
- noves centrals de **bombeig**.
- d'obtenció de gas (metà, hidrogen) a partir d'energia **eòlica excedentària**.
- Assegurar que en les instal·lacions de transport i emmagatzematge energètics, tots **els riscos i els costos** són totalment coberts pels promotors, incloent-hi les indemnitzacions i la restitució ambiental.

Sistemes DER (Recursos d'Energia Distribuïda) i Microxarxes.

- Com més a **prop del consumidor** estigui el productor menys necessària serà la distribució.
- Reconèixer la **microxarxa** com una via per introduir més DER (Distributed Energy Resources),
- Establir una legislació que permeti **la gestió i el control autònom** de la microxarxa
- Introduir microxarxes en poblacions i polígons industrials de les **zones rurals**
- Promoure un projecte de demostració de l'**ús de bateries** en una microxarxa intel·ligent.
- Dissenyar les xarxes i les microxarxes aïllades de manera que es puguin **expandir i interconnectar** fàcilment.

Campanyes informatives i, sobretot, formatives per a personal qualificat

- proporcionar **informació completa i rigorosa** en matèria d'energia, i les seves externalitats, als mitjans de comunicació....
- **personal específic qualificat** que pugui portar a la pràctica noves solucions tècniques en l'àmbit energètic
- capacitar la **població en general** en el nou escenari energètic, incloent-hi tots els nivells educatius
- debatre i decidir si la factura energètica cal que assumeixi **costos encoberts**

9.8.- La gestió pública de la gran producció energètica.

Creació d'empreses públiques, mixtes, que la garanteixin i gestionin.

- impulsar la constitució d'empreses **municipals** o mixtes d'energia.
- assegurar una oferta àmplia d'**operadors energètics**, eliminant barreres d'accés i garantint la independència dels gestors.
- **Cooperativisme.**

9.9.- L'apoderament ciutadà

Donar veu a la participació ciutadana, des del món associatiu, cooperatiu o institucional local.

- Impulsar la mobilització ciutadana exigint a les administracions públiques que tinguin plans, a curt termini, per la instal·lació de sistemes de producció d'energia renovables als **edificis**.
- Implicació de la **societat civil** en la construcció del nou model energètic de Catalunya.
- Desenvolupar una tasca permanent d'**informació, sensibilització i conscienciació** social i empresarial vers els reptes energètics.
- Iniciatives específiques per a la implicació de la societat i les institucions en els canvis d'hàbits en el **model de consum** actual.
- Col·locar **la ciutadania i les empreses** en el centre de la reflexió, del canvi i de la presa de decisions que impulsin la transició cap al nou model energètic.
- La ciutadania ha de ser **corresponsable** per tal d'aconseguir els objectius fixats.

9.10.- La defensa dels consumidors

Garantir la defensa dels drets dels consumidors.

- En relació amb la **contractació** amb les companyies subministradores.
- En relació amb l'**atenció al client** per part de les companyies subministradores.
- En relació amb la **qualitat del producte** ofert per les companyies subministradores.
- En relació a conèixer l'**origen** dels productes energètics.
- En relació a conèixer l'**impacte ambiental** de la producció de la seva energia elèctrica.
- Disposar de llibertat per l'**elecció** de companyia subministradora.

9.11.- L'economia en l'energia

Crear mecanismes efectius de control de preus de l'energia

- Verificació dels **costos**.
- **Fiscalitat.**
- Nova **anàlisi** econòmica.
- Comptadors per la **tele gestió**.

Nova Legalitat

- Identificació i valoració d'**actius**.
- Nova situació amb l'**horitzó 2020**.

Relació de participants en els debats i grups de treball d'Energia Política energètica:

Lourdes Berdié, Josep Centelles Portella, Miquel Darnés Cirera, Joan Esteve Reyner, Pere Guerra Serra, Montserrat Mata Dumenjó, Conrad Meseguer, Jaume Parisi, Alfons Pérez, Pep Puig Boix, Carles Riba, Ramón Sans, Joaquim Sempere.

Actes dels àmbits de l'Àrea d'Equilibri amb la Natura

3/3/18

PLANIFICACIÓ DELS USOS I OCUPACIÓ DEL SÒL

Centre Cívic del Carme
REUS

Ponents:

Jaume Miranda, membre de l'IEC

Josep A. Bàguena, President de l'SCOT

Llorenç Planagumà, del Centre de Sostenibilitat Territorial

Josep Mª Carreras, Director del Servei d'Urbanisme de l'AMB

Moderador:

Jordi Batista, Arquitecte.

10/3/18

L'AIGUA DRET HUMÀ BÀSIC

Auditori Felip Pedrell
TORTOSA

Benvinguda: **Meritxell Roigé**, Alcaldessa de Tortosa

Ponents:

Manolo Tomás, Portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre.

Francesc Reguant, Director de l'Observatori d'Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes

Gabriel Borràs, Ex director de Planificació de l'Aigua de l'ACA.

17/3/18

QUIN HA DE SER EL NOU MODEL ENERGÈTIC?

Sala de Graus del Campus Catalunya de la Universitat de Tarragona
TARARGONA

Ponents:

Carles Riba, President de CMES, Col·lectiu per un Model Energètic Sostenible

Pep Puig, Vicepresident d'Eurosolar Ass. Europea d'Energies Renovables

Ramón Sans, Enginyer Industrial

Jaume Miranda, membre de l'IEC.

Moderador:

Joan Esteve, de l'ICAEN

7/4/18

AGRICULTURA SOSTENIBLE? SOBIRANIA ALIMANTÀRIA?

Sala d'Actes del Col·legi d'Economistes
LLEIDA

Ponents:

Jaume Porta, Ex Rector de la Universitat de Lleida

Eduard Arruga, Ex President del Banc d'Aliments i membre de la Comissió d'Economia Agroalimentària del CEC

Pep Riera, Ex Coordinador General d'Unió de Pagesos

Carmel Mòdol, Director General d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries.

14/4/18

COM PRESERVEM EL NOSTRE MAR I LES NOSTRES PLATGES

Capella del Carme
PALAMÓS

Ponents:

Lluís Mercader, Dr en Biologia, ictiòleg i escafandrista

Agustí Sanchez Arcilla, Catedràtic del Departament d'Enginyeria Hidràulica, Marítima i Ambiental de l'UPC

Eli Bonfill, Presidenta de l'Associació Catalana d'Oceanògrafes i Oceanògrafs.

Anna Garriga, Economista, especialista en economia de la pesca

Victòria Riera, Directora del PN del Cap de Creus.

Moderador:

Jordi Salat, membre de l'ICM

21/4/18

COM GARANTIM LA CONSERVACIÓ DELS ECOSISTEMES

Sala d'actes del Dinàmig
OLOT

Ponents:

David Serrat, Dr. En Geologia i Ex Rector de la Universitat de Vic
Andreu Gonzalez, Responsable del Projecte Boscos de Muntanya
Xavier Carceller, Professor de la UPC , Ex Director General a la Generalitat de Catalunya i impulsor dels PEIN.

28/4/18

COM GARANTIR L'EQUILIBRI ENTRE LA CONSERVACIÓ DELS ECOSISTEMES I L'ACTIVITAT HUMANA A LES ZONES DE MUNTANYA MITJANA.

Sala Gran de l'Auditori Municipal
LLINARS DEL VALLÈS

Benvinguda: **Martí Pujol, Alcalde de Llinars**

Ponent:

Martí Boada, Científic Ambiental i Geògraf

5/5/18

RESIDU ZERO? ECONOMIA CIRCULAR?

Teatre l'Amistat
MOLLERUSSA

Ponents:

Xavier Flotats, Professor de la Universitat Politècnica de Barcelona
Montse Cots, Tècnica Sènior, Representant de l'empresa Ecobiogàs.
Domènec Casellas, Representant de l'empresa Ros Roca
Francesc Giró, Director de Planificació Estratègica de l'Agència de Residus de Catalunya.

12/5/18

EL DRET DE LA CIUTADANIA A LA MOBILITAT I AL DESPLAÇAMENT.

Cal Balsach, Centre Cívic Creu Alta
SABADELL

Benvinguda:

Maties Serracant, Alcalde de Sabadell

Ponents:

Santiago Montero, Enginyer Industrial, expert en infraestructures de Mobilitat i Transport.

Jordi Griera, Enginyer Industrial, President de la Fundació Ineval

Pau Avellaneda, Geògraf Urbanista, expert en Mobilitat

Manel Villalante, Enginyer industrial, expert en mobilitat i transport

19/5/18

MESURES PER MITIGAR EL CANVI CLIMÀTIC

Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC

BARCELONA

Ponents:

Joan Grimalt, Enginyer Químic, professor de química ambiental

Joan Ignasi Castelló, Enginyer de Monts, un dels actuals coordinadors del Fòrum Forestal de Barcelona, antic Director del Servei de Parcs Naturals

Salvador Samitier, Director de la Oficina de Canvi Climàtic de Catalunya.

15/9/18

PRESENTACIÓ DE LES CONCLUSIONS, DE LA FASE D'EXPERTS, DELS ÀMBITS DE L'ÀREA D'EQUILIBRI AMB LA NATURA

Sala Prat de la Riba de l'IEC

BARCELONA

Presideix:

Joandomènec Ros, President de l'IEC, Vicepresident 1r del Congrés Catalunya i Futur

Presenta:

Josep Ferrer i Llop, Ex Rector de la UPC, Vicepresident 4t del Congrés i President del Comitè Científic del Congrés.

Conclusions de cada àmbit

Territori: Jaume Miranda, Ex Director de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Medi Natural: Xavier Carceller, Ex Director general de la Generalitat i impulsor dels PEIN

Medi Marí: Jordi Salat, membre de l'Institut de Ciències del Mar

Aigua: Gabriel Borràs, Exdirector de Planificació de l'Aigua de l'ACA

Agricultura i Alimentació: Pep Riera, Excoordinador General de la Unió de Pagesos

Residus: **Xavier Flotats**, professor de la UPC, expert en residus

Energia: **Pep Puig**, Vicepresident d'Eurosolar, Associació Europea d'Energies Renovables

Mobilitat: **Pau Avellaneda**, geògraf urbanista, expert en mobilitat

Canvi Climàtic: **Salvador Samitier**, Director de l'Oficina de Canvi Climàtic de Catalunya